

ÖKOPATOLOOGIA

Aleksei Turovski

Haigus on elusa normatiivse ala üks kahest meetrika invertteerumise vormist - kas midagi üleaurust kasvab või midagi vajalikku kahaneb.

Haiguse puhul organismi tasemel on alati üks neist vormidest (või mõlemad) aktuaalne ning selle uurimiseks peame määrama nende vahekorra.

Haiguse puhul populatsiooni tasemel pole vaja neid aspekte uurida eraldi, vaid võime piirduda populatsioonidünaamikat iseloomustavate kvantitatiivsete näitajatega.

Mis on haigus ökosüsteemis, see taandub küsimusele, kuidas on võimalik haige keskkond. Nii see küsimus, kui ka vastus sellele on kantiaanlik - keskkond võib olla haige kui '*Ding an sich Selbst*'. Kuna inimkonna ja sarnaste nähtuste ülim funktsionaalsus avaldub kultuuris (kultuur = mittepäriliku info kogusumma ja selle infrastruktuurid), siis võib inimkonna või selle üksikute populatsioonide (rahvaste) ja nende ökoloogilise olukorra haigeolekut uurida alustades kultuuri patoloogiast.

Kultuuri patoloogia avaldub arvatavasti indiviidi ja sootsiumi tasemel triaadi 'mõistma -oskama - teadma' ehituses. Oletatavasti on normiks, kui indiviid mõistab palju, teab mõnda ja oskab midagi üht. Sellistest indiviididest koosnev sootsium oskab palju, teab mõnda ja mõistab üht. Niisugune struktuur on ilmselt stabiilne. Patoloogia, selle vastandina, seisneb olukorras, kus indiviid oskab palju, teab mõnda ja ei mõista midagi. Sellistest indiviididest koosnev sootsium järelikult oskab palju, teab vähem ja mõistmisega eriti ei tegele. Triaadi elementide vahekord on rikutud.